

приводить до зростання цін, дешеві імпортні товари, привезені мігрантами, створюють конкуренцію товарам вітчизняного виробництва. Орієнтовані на споживання гроші мігрантів лише незначною мірою мають інвестиційне чи кредитне використання. Вплив заробітків за кордоном на розвиток дрібного бізнесу є вкрай скромним внаслідок податкового тиску, відсутності дешевих кредитів, труднощів з реєстрацією підприємства, невіри громадян у перспективи малого бізнесу. Зовнішня трудова міграція руйнує трудові колективи, здатна спричинити дефіцит робочої сили у певних галузях та регіонах [3].

Таким чином, основний тягар соціального забезпечення трудових мігрантів несе Україна. Це, по-перше, збільшує навантаження на соціальні фонди, до яких під час роботи за кордоном мігранти не роблять жодних внесків, по-друге, спричиняє втрату соціальних внесків, які мігранти сплачують в країнах працевлаштування, проте скористатися з них у більшості випадків не можуть, по-третє, – обмежує соціальний захист мігрантів через врахування їхнього страхового стажу лише в Україні [1].

1. Козик В.В., Панкова Л.А. *Світове господарство та міжнародні економічні відносини*. – Львів: НУ «Львівська політехніка», 2001. – 238 с. 2. *Зовнішні трудові міграції населення України / За наук. ред. Лібанової Е., Позняка О.* – К. : РВПСУкраїни, 2002. – с.78. 3. http://dialogs.org.ua/project_ua_full.php?m_id=4040.

Х.В. Дрималовська

студ. групи ЕМЕм-12

Науковий керівник – к. е. н., доц. каф. ММП Кара Н.І.

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Важливу роль у забезпеченні економічного розвитку країни відіграє конкурентоспроможність вітчизняних підприємств. Конкуренція виступає головним чинником ефективного функціонування ринкової економіки та головним інструментом забезпечення її рівноваги. На протязі багатьох років актуальним питанням залишається проблема підвищення конкурентоспроможності підприємств України. Підвищення конкурентоспроможності підприємства зумовлює збільшення його ринкової частки, рентабельності,

обсягів продажу, можливість отримання додаткового прибутку, зниження собівартості продукції, проникнення на зовнішній ринок, підвищення якості продукції, ефективність прийняття управлінських рішень, покращення внутрішньоорганізаційного клімату.

Дослідженню сутності конкурентоспроможності підприємств, шляхів її підвищення приділяють значну увагу багато відомих зарубіжних і вітчизняних науковців, зокрема: В. Я. Чевганов, І. А. Брижань, К. А. Земцова, О. О. Олійник [1]. За результатами дослідження поняття конкурентоспроможності підприємства не є однозначним і потребує уточнення.

Конкурентоспроможність підприємства – це синтетичний відносний просторово-часовий параметр, який відображає характеристики продукції та ефективність функціонування підприємства, що дають йому змогу посісти відповідні позиції на ринку певного рівня сконцентрованості [2]. Підвищення конкурентоспроможності являє собою процес змін, і як будь-який процес, особливо той, який викликає певні протидії, він потребує управління і, зокрема, стратегічного підходу [3]. Оскільки зміни стосуються всіх основних організаційних складових, включаючи структуру кадрів, зайнятість, кваліфікацію, технологію, обладнання, продукцію, ринки збуту, то, відповідно, вихідним моментом підвищення конкурентоспроможності виступає розробка стратегії такого підвищення з урахуванням усіх аспектів сприяння та протидії [4]. Підвищення конкурентоспроможності підприємства є результатом ефективного використання його економічних ресурсів. Тобто, підприємство може використовувати й комбінувати природні, матеріальні, інформаційні, фінансові, трудові, часові, інтелектуальні ресурси. Для досягнення конкурентних переваг організація має створити відмінне від інших сполучення ресурсів. Це, в першу чергу, обумовлюється знаннями, уміннями, навичками, кваліфікацією, досвідом персоналу [5]. Забезпечення високого рівня конкурентоспроможності підприємства можливе тільки за умови створення ефективної структури управління. Така структура, з одного боку, враховує особливості діяльності підприємства, а з іншого – його місце на ринку, стан зовнішнього середовища. Успіх у будь-якій підприємницькій діяльності залежить від правильно обраної стратегії управління підприємством, що є складовим елементом менеджменту. В основу забезпечення конкурентоспроможності підприємства покладено економічний механізм, який виступає сукупністю взаємопов'язаних структурних елементів, що регулюють процес розроблення і реалізації управлінських рішень у сфері господарської діяльності підприємства [6]. Серед структурних елементів можна виділити такі: виробництво, фінансовий стан, управління, технологія, ресурси, маркетинг,

інновації, логістика. Аналіз впливу факторів на конкурентоспроможність підприємства дає можливість визначити подальшу стратегію його розвитку.

Отже, до основних шляхів підвищення конкурентоспроможності підприємства можна віднести такі: ґрунтовне вивчення запитів споживачів і аналіз конкурентів, ефективна рекламна політика; створення нової продукції (активізація інноваційної діяльності); модернізація обладнання; покращення якісних характеристик продукції; автоматизація всіх виробничо-господарських процесів; усібічне зниження витрат; удосконалення обслуговування процесів купівлі та післяпродажного сервісу.

1. Конкурентоспроможність: сутність, оцінка та шляхи підвищення її рівня (регіон, галузь, підприємство) / В.Я. Чевганова, І.А. Брижань, К. А. Земцова, О. О. Олійник. – П.: Полт. НУ, 2010. – 256 с. 2. Мельник О. Г. Системи діагностики діяльності машинобудівних підприємств: полікритеріальна концепція та інструментарій. – Л.: Видавництво Львівської політехніки, 2010. – 344 с. 3. Балабанова Л.В. Стратегічне маркетингове управління конкурентоспроможністю підприємств: Навч. посіб. / Л.В. Балабанова, В.В. Холод. – К.: Професіонал, 2006. – 448 с. 4. Циганок О.О. Основні етапи розробки програми підвищення конкурентоспроможності // Труды Одесского политехнического университета. – 2009. – № 1(31). 5. Молодоря Т. С. Роль інтелектуальних ресурсів у формуванні конкурентних переваг підприємства [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.eprints.kname.edu.ua/2110/1/255261.pdf>. 6. Лулак Р.Л., Дідич А.М. Економічні основи забезпечення конкурентоспроможності підприємства в умовах ринкових відносин // Науковий вісник НЛТУ України. – 2010. – Вип. 20.6. – С. 248-252.

О.І. Карпа

студ. групи

Науковий керівник – асист. каф. ММП Возний Н.Р.

МІГРАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ ТА ЇХ ВПЛИВ НА РУХ ВІТЧИЗНЯНОГО КАПІТАЛУ

В останні десятиліття процес масової міграції став чи не найдинамічнішим явищем у житті світового суспільства. Це пов'язано з тим, що трудові ресурси, які є важливим фактором виробництва, з метою під-